

Licencja na czytanie III: Od autora do czytelnika, czyli od „produkcji” do „konsumpcji”- sprawozdanie z konferencji

11 kwietnia 2018 r. w Bibliotece Pedagogicznej im. gen. bryg. prof. Elżbiety Zawackiej w Toruniu odbyła się konferencja *Od autora do czytelnika, czyli od „produkcji” do „konsumpcji”*.

Już po raz trzeci – tradycyjnie w kwietniu – w Bibliotece Pedagogicznej w Toruniu odbyła się konferencja *Licencja na czytanie*. Tegoroczna edycja przebiegała pod hasłem *Od autora do czytelnika, czyli od „produkcji” do „konsumpcji”*. Organizatorzy zaadresowali to spotkanie, podobnie jak dwa poprzednie, do nauczycieli i bibliotekarzy.

Celem konferencji było spojrzenie na książkę z różnych perspektyw – badacza rynku, autora powieści, pracownika wydawnictwa odpowiedzialnego za promocję, uznanego blogera i doświadczonego animatora kultury.

Tematy wystąpień:

Zmierzch książki?

Dr hab. **Wanda A. Ciszewska** – adiunkt w Zakładzie Książki Dawnej i Współczesnej Instytutu Informacji Naukowej i Bibliologii Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu, zawodowo zajmująca się badaniem polskiego rynku wydawniczego i księgarskiego, wspólnie ze słuchaczami, zastanawiała się, czy rzeczywiście czeka nas zmierzch książki. Zaprezentowała najnowsze wyniki badań Biblioteki Narodowej i Narodowego Centrum Kultury mówiące o spadku czytelnictwa w Polsce, a jednocześnie podała przykłady bestsellerów, które sprzedały się w ogromnych nakładach. Mówiła o tendencjach zauważalnych na polskim rynku wydawniczym i księgarskim w ciągu ostatniego dwudziestolecia. Przedstawiła zalety książki elektronicznej i zaprezentowała wyniki badań e-czytelników, przeprowadzone przez firmę Virtualo (dystrybutora treści cyfrowych), z których wynika, że czytelnicy e-booków czytają znacznie więcej niż statystyczni Polacy i nie ograniczają się tylko do wersji elektronicznej książek. W Polsce notowany jest systematyczny duży wzrost wartości rynku e-booków (przeciwnie niż na zachodzie Europy, gdzie rynek wydaje się już być nasycony). Poruszyła też problem samopublikowania (self-publishing) oraz podała przykłady platform, z których mogą korzystać osoby chcące samodzielnie publikować swoją twórczość.

Udręki i ekstazy, czyli jak zacząć pisać powieść i ją skończyć

Wywiad z toruńskim autorem powieści kryminalnych **Robertem Małeckim**, który przeprowadziła dziennikarka i powieściopisarka **Karina Obara**.

Autor mówił o rygorach rynku wydawniczego i konieczności wywiązywania się z podjętych zobowiązań, o pierwszej nieudanej próbie pisarskiej – powieści, która nie zainteresowała żadnego z wydawnictw, o udziale w warsztatach adresowanych do początkujących pisarzy i nieocenionych radach udzielanych przez bardziej doświadczonych autorów – Mariusza Czubaję, Marcina Świetlickiego i Katarzynę Bondę. Odpowiadał na pytania z sali oraz wręczył nagrody ufundowane przez Wydawnictwo Poznańskie – pięć egzemplarzy swojej najnowszej powieści kryminalnej *„Koszmary zasną ostatnie”*. Książki otrzymały

zwycięzcznie zabaw literackich prowadzonych przed konferencją za pomocą Facebooka Biblioteki Pedagogicznej w Toruniu. Zabawy polegały na odgadnięciu, kim jest zaproszony na konferencję autor, a następnie zadawaniu pisarzowi pytań, z których wybrał on najciekawsze.

Od redakcji do promocji, czyli wydawnictwo od kuchni

Maksymilian Lawera reprezentował Wydawnictwo W.A.B., wchodzące w skład Grupy Wydawniczej Foksal. Zaprezentował rozwój Grupy Wydawniczej Foksal (w jej skład wchodzi obecnie sześć wydawnictw) oraz przedstawił zadania realizowane przez poszczególne działy Wydawnictwa W.A.B. Dokładnie omówił poszczególne etapy promocji książki. Promotor przygotowuje freebooki i rozsyła je do potencjalnych zainteresowanych – dziennikarzy i blogerów. Próbuje zainteresować nowym tytułem prasę, radio i telewizję oraz media społecznościowe. Organizuje spotkania autorskie, przygotowuje plakaty. Prelegent podkreślił, że skuteczne okazuje się profilowanie, czyli kierowanie akcji reklamowych do określonej grupy odbiorców.

Co bloger robi z książką?

Rafał Hetman – dziennikarz, reporter i bloger, który od czterech lat prowadzi blog o literaturze faktu *CzytamRecenzuje.pl* czytany przez ok. 30 tysięcy odbiorców, podzielił się z uczestnikami konferencji własnym doświadczeniem. Od jesieni 2017 roku utrzymuje się wyłącznie z prowadzenia bloga. Oprócz korzyści finansowych ma jednak świadomość misji. Bloger opowiedział, jak wygląda jego dzień pracy, o dylematach moralnych związanych ze współpracą komercyjną z wydawnictwami i działaniach niekomercyjnych podejmowanych z własnej inicjatywy. Odpowiadając na pytania z sali, prelegent mówił o niewielkim ilościowo polskim rynku blogerów zajmujących się książką. Zaznaczył, że jest to praca wymagająca dużej samodyscypliny i regularności, dbałości o najwyższą jakość i nieustannego doskonalenia warsztatu.

Jak promować literaturę w czasach, gdy nikt nie czyta?

Łukasz Wudarski – historyk sztuki, bibliotekarz, animator kultury, kierownik działu artystycznego Dworu Artusa w Toruniu udzielił słuchaczom wielu cennych wskazówek dotyczących działań promujących czytelnictwo na podstawie własnych doświadczeń wynikających z koordynowania dużej imprezy czytelniczej – Toruńskiego Festiwalu Książki. Radził, aby działania promocyjne poprzedzać badaniami, które pozwolą uniknąć niepotrzebnych błędów. Planując imprezy czytelnicze radził uwzględniać porę roku, termin i miejsce. Za efektywne i godne polecenia uznał organizowanie spotkań poza instytucją (także na świeżym powietrzu). Podkreślił wymierną skuteczność „marketingu szeptanego” oraz docieranie do odbiorcy różnymi kanałami (Facebook, Twitter, Instagram). Przedstawił bogaty arsenał środków i metod zarówno starych i sprawdzonych, jak i nowych, których stosowanie przynosi doskonałe efekty w pozyskiwaniu/utrzymywaniu zainteresowania czytelników w różnym wieku. Zaznaczył, że bardzo ważna jest edukacja młodych ludzi – potencjalnych uczestników imprez kulturalnych.

Na zakończenie konferencji wśród uczestników rozlosowano pięć atrakcyjnych nowości książkowych ufundowanych przez Wydawnictwo W.A.B.

Podsumowanie

W konferencji uczestniczyło ponad pięćdziesięciu nauczycieli i bibliotekarzy. Była ona poprzedzona cyklem tematycznych warsztatów zatytułowanych „*A może spróbuj inaczej*”, poświęconych metodom pracy z książką oraz wymienionymi wcześniej zabawami literackimi związanymi z osobą zaproszonego Autora, Roberta Małeckiego.

Przygotowano także trzy quizy, które zainteresowały setki chętnych do próbowania swych sił w znajomości reportaży, publikacji Wydawnictwa W.A.B. i... znajomości Biblioteki Pedagogicznej w Toruniu. Autorski quiz na temat reportaży przygotował bloger Rafał Hetman.

W gablotach bibliotecznych wyeksponowano kilkadziesiąt najnowszych reportaży pochodzących z naszych zbiorów, kilkadziesiąt publikacji wydawnictwa W.A.B. oraz powieści z motywem Torunia napisane przez lokalnych autorów.

Do wszystkich uczestników konferencji organizatorzy skierowali anonimową elektroniczną ankietę ewaluacyjną. Wypełniło ją 70% uczestników konferencji.

Uczestnicy oceniali w niej jakość konferencji w skali od 1 do 5. Według statystyk 97% przyznanych ocen to 5. W prawie wszystkich odpowiedziach na pytanie otwarte uczestnicy chwalili konferencję za spójność tematyczną i dobór prelegentów. W wielu odpowiedziach podkreślano, że niezwykle cenne było przedstawienie zagadnień merytorycznych, które dobrze korespondowały z wystąpieniami praktyków. Chwalono też organizację konferencji oraz atmosferę panującą w trakcie obrad. Większość respondentów już wyraziła zamiar wzięcia udziału w kolejnej konferencji.

Patronat medialny nad konferencją sprawowały *Nowości* i serwis *Elektroniczna Biblioteka Pedagogiczna SBP*.

Opracowała

Anna Wiligalska

Wydział Informacyjno-Bibliograficzny

Biblioteka Pedagogiczna im. gen. bryg. Elżbiety Zawackiej w Toruniu